

Fødevarestyrelsen

22.03.2005
J.nr.:2005- 20-26-00568 / FA 04/-

Notat

om

hvilke kategorier af fødevarer, der skal eller kan mærkes med oprindelsesland

Der er krav om angivelse af oprindelsesland for: oksekød, fersk fjerkrækød fra 3. lande, visse olivenolier, æg, honning og visse vine. Det skal endvidere oplyses, hvor fisk er fanget eller opdrættet. Færdigpakkede fødevarer skal være mærket med oplysning om fødevarernes oprindelsessted, hvis en udeladelse af oplysning herom vil kunne vildlede forbrugeren. De enkelte fødevarekategorier er specificeret i vedlagte bilag.

Oprindelsesland kan altid angives på fødevarer, såfremt det er dokumenterbart og ikke er vildledende.

Der er endvidere regler om oplysninger om produktets geografiske historie, som fx afsendelsesland eller et mindre geografisk område end et land.

Sådanne krav om og mulighed for angivelse af oprindelsesland eller anden geografisk oprindelse på fødevarer har sit grundlag i to forskellige typer regelsæt, et horisontalt og et vertikalt.

Den horisontale fødevarelovgivning gælder med enkelte undtagelser for alle typer af fødevarer. Den vertikale fødevarelovgivning gælder kun visse kategorier af fødevarer og reglerne er forskellige for hver enkelt fødevarekategori. De vertikale regler fastsættes i form af handelsnormer (for f.eks. æg eller olivenolie) og varestandarder (for f.eks. chokolade eller marmelade) m.v. Nogle af disse vertikale regler er fastsat i regi af EU's markedsordninger for landbrugsvarer, og de har derfor et grundlæggende andet sigte end fødevarelovgivningen.

Der er i vedlagte bilag endvidere en gennemgang af de kategorier af fødevarer, hvor der er supplerende krav om obligatoriske geografiske oprindelse eller gives mulighed for frivillige oplysninger om geografisk oprindelse, såsom land, område eller lignende.

Gennemgang af kategorier af fødevarer, hvor der er obligatoriske krav eller frivillige oplysninger om geografisk oprindelse.

De horisontale mærkningsregler fremgår af Mærkningsbekendtgørelsen¹, hvor der er krav om, at færdigpakkede fødevarer skal være mærket med oplysning om fødevarernes oprindelsessted, hvis en udeladelse af oplysning herom vil kunne vildlede forbrugeren. Bekendtgørelsen indeholder et tilsvarende krav for udskårne ostestykker, der ikke er færdigpakkede. Det skal være konkrete ting ved indpakning eller markedsføring, der kan vildlede forbrugeren. At forbrugeren eksempelvis generelt føler sig vildledt af, at der ikke er tale om dansk fjerkræ, anses ikke for vildledning.

Et eksempel på en konkret ting ved indpakning eller markedsføring, der kan vildlede forbrugeren, er anvendelsen af nationale kendetegn som fx mærket "Dybbøl" på et produkt, som produceres i udlandet².

Der er endvidere i såvel de horisontale som i de vertikale regler krav, der grundlæggende har et andet sigte end angivelse af oprindelsesland, men som medfører oplysninger om produktets geografiske historie, som fx afsendelsesland.

Mærkningsbekendtgørelsen:

For færdigpakkede kødprodukter, skal der i forbindelse med varebetegnelsen angives en henvisning til den nationale standard eller det nationale regelsæt, der gælder for produktet.

Levende toskallede bløddyr, der henholdsvis er færdigpakkede og engroseballerede, skal være mærket med oplysning om afsendelsesland.

Færdigpakkede fødevarer skal være mærket med oplysning om navn eller firmanavn og adresse på enten producenten, pakkevirksomheden eller en forhandler, der er etableret inden for De Europæiske Fællesskaber. Et tilsvarende krav findes for dybfrosne engroseballerede fødevarer, for tilsætningsstoffer, for ekstraktionsmidler, for aromaer, der sælges til anvendelse ved erhvervsmæssig tilvirkning af fødevarer, for aromaer, der sælges til anvendelse i private husholdninger og for udskårne ostestykker, der ikke er færdigpakkede.

Bestrålede krydderier, som ikke er beregnet til salg til den endelige forbruger eller storkøkkener, skal være forsynet med navn og adresse på bestrålingsanlægget eller dets registreringsnummer.

Regler i andre bekendtgørelser:

Engrosvirksomheder, der behandler animalske fødevarer, skal mærke fødevaren med virksomhedens kontrolnummer. Princippet er, at fødevarerne skal mærkes med kontrolnummeret for den virksomhed, der sidst har foretaget en forarbejdning. Når kød af ikke-dansk oprindelse forarbejdes på en dansk engrosvirksomhed, skal kødet således kontrolmærkes med den danske virksomheds kontrolnummer. Forarbejdning kan være opskæring, udbening, partering, hakning eller lignende³

For så vidt angår frugt og grønt samt spisekartofler, er disse behandlet i besvarelse af spørgsmål nr. 14, (FLF alm. del, nr. 14).

¹ Bekendtgørelse nr. 1095 af 15. november 2004 om mærkning m.v. af fødevarer.

² Jf. aktuel sag i DR's forbrugermagasin Kontant den 25. januar 2005, hvor Forbrugerrådet gav udtryk for, at Tulips mærke "Dybbøl" kan virke vildledende når produktionen foregår i Tyskland. Tulip har den 26. januar 2005 meddelt Fødevarestyrelsen, at man er enig i det potentielt vildledende og vil derfor fra begyndelsen af juni 2005 ophøre med at anvende Dybbøl mærket.

³ Bekendtgørelse nr. 199 af 25. marts 2004 om autorisation m.v. ved behandling og salg af fødevarer m.v. samt kontrolmærkning og betingelser i forbindelse hermed ved behandling og salg af animalske fødevarer.

I henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler med opfølgende forordninger er der mulighed for at opnå beskyttelse af geografiske og oprindelsesbetegnelser. Under beskyttelsesordningen refererer man ikke på selve produktet til det geografiske område som sådan. Produktnavnet indeholder en reference til et afgrænset geografisk område, men det pågældende geografiske område kan kun undtagelsesvis være et helt land.

Ved indførsel af jordnødder m.m. med oprindelse i eller afsendt fra Kina skal emballagen påføres en kode, der svarer til koden på resultatet af de officielle prøver og analyser for indhold af aflatoxin.⁴

Ved salg af syre- og løbekaseinater⁵, der ikke er bestemt til den endelige forbruger skal navnet på oprindelsesland for produkter indført fra tredjelande oplyses. Oprindelsesland skal imidlertid ikke længere oplyses ved salg til den endelige forbruger.

Vertikal lovgivning for specifikke fødevarer:

For følgende kategorier af fødevarer er der supplerende krav om obligatoriske eller frivillige oplysninger om geografisk oprindelse (land, område eller lignende):

Fersk fjerkræ: Det er obligatorisk at angive oprindelsesland for fersk fjerkrækød, der importeres fra tredjeland.

Æg: Det er obligatorisk i forbindelse med handelsnormerne for æg at angive kode for produktionssystem, iso-landekode samt producentnummer på hver enkelt æg. Kodens tre dele skal ved mærkning på æggebakken eller på særskilt seddel ilagt bakken forklares i forståelig tekst til forbrugeren.

Fiskerivarer og akvakulturprodukter: Fangst/opdrætsområdet skal oplyses ved detailsalg af fiskerivarer og akvakulturprodukter, der er omfattet af KN-koderne i kapitel 3 i den kombinerede toldnomenklatur, til den endelige forbruger. Der er fastsat nærmere bestemmelser om fastlæggelse af fangst/opdrætsområdet.

Honning: Oprindelsesland, hvor honningen er høstet, skal angives. Eller det skal angives, hvis der er tale om: 1) Blandinger af honning fra EU. 2) Blandinger af honning fra lande uden for EU. 3) Blandinger af honning fra lande i og uden for EU.

For honning, bortset fra filtreret honning og bagerihonning kan frivilligt angives en region, territorial eller topografisk oprindelse, hvis produktet udelukkende kommer fra det angivne sted.

Mineralvand og kildevand: For naturligt mineralvand og kildevand med oprindelse i EU er der ingen obligatoriske krav om at angive produktionslandet, idet de specifikke bestemmelser om oprindelse vedrører stedet, hvor kilden udnyttes, og kildens navn. Det samme gælder naturligt mineralvand og kildevand med oprindelse i tredjelande.

På naturligt mineralvand og kildevand med oprindelse i EU og i tredjelande kan endvidere angives stednavn, landsby- og lokalnavn.

Oksekød: Krav om angivelse af bl.a. oprindelse. Endvidere kan frivillige specifikationer godkendes, eksempelvis "Dansk kalv".

Olivenuolie: Angivelsen "(ekstra) jomfruolie fremstillet i (EU eller den pågældende medlemsstat) af oliven høstet i (EU, den pågældende medlemsstat eller det pågældende land)" skal anføres, hvis olivenerne er høstet i et andet land end det land, hvor den mølle ligger, i hvilken olieudvindingen har fundet sted.

---

⁴ Jf. Bekendtgørelse nr. 114 af 21. februar 2003 om indførsel af fødevarer m.v. fra visse lande med særlige restriktioner.

⁵ Jf. Bekendtgørelse nr. 335 af 10. maj 2004 om mælkeprodukter m.v. (Kasein er et mælkeprotein).

Der kan kun anføres frivillig angivelse af land, EU eller et tredjeland, på ekstra jomfruolie og jomfruolie. Oprindelsesbetegnelsen for EU-lande er det område, hvor de pågældende oliven er høstet, og hvor den mølle ligger, i hvilken olieudvindingen har fundet sted. En særlig oprindelsesbetegnelse kan angives, hvis den er tilladt i henhold til forordning om geografiske- og oprindelsesbetegnelser. For tredjeland produkter defineres oprindelsen efter regler i EF toldkodeks. Ved sammenstikning af olier gælder særlige angivelser.

Oste: For karakteristiske kan enten "Dansk" eller stedsnavn i Danmark anvendes.

Smørbare fedtstoffer: Geografisk oprindelse kan angives.

Spiritus: Der er ingen obligatoriske krav om angivelse af oprindelsesland. Men bestemmelserne i spiritusforordningen omhandler i vid udstrækning beskyttede betegnelser for spiritus, herunder beskyttede geografiske betegnelser.

Vin: Vin produceret i EU: "Bordvin" skal angive medlemsstat, hvor druerne er forarbejdet til vin. For "Bordvin med geografisk oprindelsesbetegnelse" og "Kvalitetsvin fra bestemte dyrkningsområder" er der ingen obligatoriske krav om at angive produktionslandet, idet de specifikke bestemmelser om obligatorisk angivelse af oprindelse sker ved at angive navnet på den pågældende geografiske enhed, henholdsvis navnet på det bestemte dyrkningsområde.

For "Mousserende vin" skal angives medlemsstat for producent eller en forhandler i EU.

For vin produceret i tredjeland skal angives oprindelsesland.

For mousserende vin produceret i tredjeland skal angives kommune og medlemsstat for importør og producent.